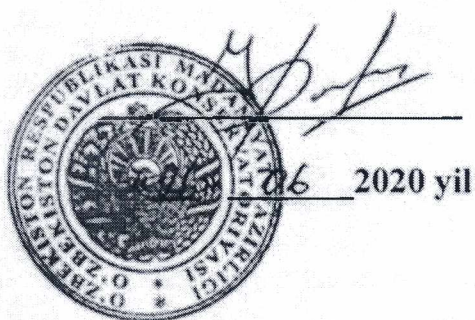

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI

**“Kiritildi”
O'ZDK rektori**

**“Tasdiqlandi”
O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus
ta'lim vazirligi**

**IJODIY (KASBIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONI**

**5150602 – Vokal san'ati: an'anaviy xonandalik
ta'lim yo'nalishi uchun**

Toshkent – 2020 yil

Kirish

“5150602 – Vokal san’ati: an’anaviy xonandalik” ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ko‘nikma va malakalarini aniqlash uchun mo‘ljallangan. Ushbu ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha hujjat topshirgan abituriyentlar musiqiy asar kuylash borasida ish bajaradilar. Bajariladigan vazifalar tasdiqlangan mezon asosida baholanadi.

Fanning maqsadi va vazifalari

“5150602 – Vokal san’ati: an’anaviy xonandalik” ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ijrochilik ko‘nikma va malakalarini aniqlash maqsadida o‘tkaziladi.

Abituriyentlarning umumiy tayyorgarlik darajasi, qobiliyati, iqtidori, bilimi, dunyoqarashi va aql zakovati hisobga olingan tarzda me‘yoriy dasturni o‘zlashtirish ustida ish olib boriladi.

“An’anaviy yakka xonandalik” fanini o‘zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - abituriyentlar turli yo‘nalishlarda bilimlarga ega bo‘lganliklarini o‘zlarining ijro mahoratini namoyish etishlaridan iboratdir. Alohida e‘tibor professional darajali ijroni mukammallashtirishga, uni yuqori badiiy saviyada ko‘rsatib berishga qaratilishi kerak. “An’anaviy yakka xonandalik” fani yuzasidan abituriyent davr talabiga binoan dunyoqarashi keng bo‘lgan, ya‘ni insoniyat madaniyati tarixi, rivojlanish pog‘onalari xususan, adabiyot va san‘at sohasida teran fikr yuritish bilan birga, yangi paydo bo‘lgan kompyuterlar tizimidagi jahon musiqiy dasturlari yuzasidan ham tushuncha, tasavvur, bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi shart.

Abituriyent bilimiga qo‘yiladigan talablar

“5150602 – Vokal san’ati: an’anaviy xonandalik” ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha o‘qishga kirayotgan abituriyentlarni saralash maqsadida sinfdan kirish talablariga mos dasturlarni ijro etib berishi ko‘zda tutilgan.

O‘qishga kiruvchi 30 daqiqagacha bo‘lgan vaqt mobaynida ijro dasturi (yirik shakl, o‘zbek xalq musiqasidan namuna, mahoratli asar)ni ijro etib berishi, 15 daqiqagacha vaqt mobaynida kollokvium topshirishi talab etiladi.

Kiruvchi abituriyent komissiyaga quyidagi asarlarni taqdim qilish kerak:

- Ijro dasturi
- Kollokvium

ijro dasturi

“5150602 – Vokal san’ati: an’anaviy xonandalik” ta’lim yo‘nalishiga ariza topshirgan barcha abituriyentlar belgilangan ro‘yxat asosida, yakka tarzda, tayyorlangan dasturni ansambl jo‘rligida yoddan kuylashadi.

Abituriyent asarlar nota matnini xatosiz, asarning sur‘atini ko‘rsatilgan tezlikda, kuy shtrixlarini to‘g‘ri qo‘llagan holda, intonatsiya sofligiga amal qilib, barcha artikulyatsiya talablarini bajarib, shuningdek, asarni badiiy mohiyati va

milliy xususiyatlarini to‘liq ochib bergan holatda kuylab berishi zarur. Asarda musiqiy ifoda vositalarining qo‘llanishi, tovush kuchi va uni boshqarish, hamda uning sifati asosiy ahamiyatga ega.

Taxminiy ijro dasturi ro‘yxati

O‘zbek xalq ashulalari yoki bastakorlar ijodiga mansub asarlardan biri. Masalan: “Naylayin”, “Munojot”, “Tanovor”, “Yor istab”, “Mustaxzod”, “Topmadim”, “Koshki”, “Ko‘rsatmagay”? “Otmagay tong”, “Aylagach”, “Ey sabo” va boshkalar.

2. Voxalarga mansub ashulalardan biri. Masalan: “Ko‘cha bog‘i 1 - 2”, “Girya 1-2”, Fig‘on 1-2”, “Adoiy va Asiriy”, “Miskin”, “Suvora”, “Savti suvora” va boshqalar.

3. Shashmaqom yoki Farg‘ona - Toshkent yoki Xorazm maqom ashularidan biri. Masalan: Sarahbor yoki Talqin yoki Nasr, Savt yoki Mug‘ulcha, Dugoh Xusaynilar, Bayotlar, Chorgohlardan biri va h.k.

Kollokvium

Kollokvium savol-javoblari:

a) ijro dasturiga oid savollar: (asarning shakl jihatidan tahlili, muallifi, yaratilgan davri va ijro yo‘nalishi, ijroning badiiy xususiyatlari v.h);

b) o‘rta maxsus ta‘limning umumiy kursi darajasida elementar musiqa nazariyasi, cholg‘ushunoslik, musiqa adabiyotidan bilimlarni;

v) shakl va garmoniya nuqtai nazaridan kichik hajmdagi - sonatina, romans, kuy va b. asarlarni tahlil qilish qobiliyati kabilarni o‘z ichiga oladi;

g) notadan o‘qish ko‘nikmasi.

Shuningdek, kollokviumda abituriyentning musiqa san‘ati va boshqa san‘at turlaridan, o‘zbek va chet el musiqasida ma‘lum va mashhur asarlar, zamonaviy an‘analar haqidagi bilim darajasi qanday ekanligi bilib olinadi.

Ijodiy imtihon abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

1. ijro dasturi

№	Ijro talablari	To‘liq javob uchun ball
1.	Asar matnining to‘g‘riligi	10,0
2.	Asar mazmunini ochib berilishi	7,0
3.	Ovozni boshqarish mahorati	7,0
4.	Artikulyatsiya talablarining bajarilishi	7,0
5.	Dinamikaga e‘tibor berishi	7,0
6.	Musiqiy ifoda vositalarining to‘g‘ri qo‘llanishi	7,0
7.	Intonatsiya sofligi	7,0
8.	Sur‘atning aniqligi	7,0
9.	Sof ijro uslubi	7,0
10.	Sahna madaniyati	7,0

Ijro dasturi bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball – **73,0 ball**

2.Kollokvium

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Asarga oid savollar	3,0
2.	Musiqqa nazariyasi bo'yicha savollar	3,0
3.	Musiqiy cholg'ular bo'yicha savollar	3,0
4.	Musiqqa adabiyoti bo'yicha savollar	3,0
5.	Notani o'qish ko'nikmasi	3,0
6.	Asarning shakl nuqtai nazaridan tahlili	4,0
7.	Notadan o'qish ko'nikmasi	4,0

Kollokvium bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball – **23,0 ball**

Bu ishlarni baholash quyidagi tartibda amalga oshiriladi: ijro dasturi – **73,0 ball**, kollokvium – **23,0 ball**.

“An’anaviy yakka xonandalik” fani uchun qo‘yiladigan maksimal ball – **96,0 ball**

“Solfedjio” fanidan

Fanning maqsadi va vazifalari

“Solfedjio” fanidan sinovlar dasturining asosiy maqsadi – barcha ixtisosliklar uchun musiqiy eshitishni rivojlantirish va kasbiy tayyorlanishda eng muhim predmetlardan hisoblanadi. Musiqiy eshitish darajasining yuqoriligi, kuylash malakasi va musiqiy xotirani kuchliligi xonanda va dirijyorlarni tarbiyalashda katta ahamiyatga egadir.

Fanni o'zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - abituriyentlar turli yo'nalishlarda bilimlarga ega bo'lganliklarini namoyish etishlaridan iboratdir. Solfedjio fani bo'yicha talabalar o'rganilayotgan materialning qaysi millatga taalluqli bo'lishidan qat'iy nazar musiqiy eshitish, xotirani har tomonlama rivojlantirish, kuylash va tinglash jarayonida tovush tozaligini nazorat qilish kabi tasavvur, tushuncha va bilimlarga ega bo'lishi lozim.

Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar

Abituriyent “Solfedjio” fanidan o'quv dasturi doirasida to'laqonli bilimga ega bo'lgan holda, og'zaki savollarga xatosiz javob berganda, musiqiy-nazariy qonuniyatlarni tahlil qilish, musiqiy-nazariy va amaliy ko'nikmalarini namoyish qilganda, shuningdek, fan bo'yicha bilimlari yuqori badiiy darajada bo'lganida qo'yiladi. Talabaning musiqqa nazariyasini bilish qobiliyati yorqin namoyon bo'lishi kerak.

**Kasbiy (ijodiy) imtixonda abituriyent tomonidan bajarilgan amaliy ish
quyidagi mezon asosida baholanadi:**

OG'ZAKI:

1. Berilgan tovushdan tuzish va kuylash :
  - a) major, minor va xalq musiqasidagi ladlari;
  - b) ko'rsatilgan diatonik va xromatik intervallar;
  - c) akkordlar;
2. Xalq musiqasidagi ladlar, diatonik, xromatik intervallar va akkordlarni eshitib aniqlash

OG'ZAKI SAVOL JAVOB BO'YICHA BALL TAQSIMLANISHI:

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Berilgan tovushdan tuzish va kuylash :	
	a) major, minor va xalq musiqasidagi ladlari;	21,0
	b) ko'rsatilgan diatonik va xromatik intervallar;	24,0
	c) akkordlar;	24,0
2.	Xalq musiqasidagi ladlar, diatonik, xromatik intervallar va akkordlarni eshitib aniqlash.	24,0
Jami		93,0

Solfedjio fani uchun qo'yiladigan maksimal ball – 93,0 ball.

Mazkur ta'lim yo'nalishida kasbiy (ijodiy) imtihonlarga jami qo'yiladigan maksimal ball – 189,0 ball.

Ijodiy imtihonni o'tkazish tartibi

“5150602 – Vokal san'ati: an'anaviy xonandalik” ta'lim yo'nalishiga hujjat topshirgan abituriyent jadval asosida belgilangan kunlarda va tartibda 1 soat vaqt davomida “An'anaviy yakka xonandalik” fanidan ijodiy imtihon topshiradi. Imtihonlar yakka tartibda belgilangan auditoriyalarda o'tkaziladi.

Ijodiy ishni qabul qiladigan komissiya abituriyentdan ijro dasturi, bo'yicha imtihonni qabul qilib oladi, kollokvium o'tkazadi.

Appelyatsiya tartibi

Abituriyentlar tomonidan kasbiy (ijodiy) imtixon natijalari bo'yicha universitet qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga natijalar e'lon qilingandan kundan boshlab 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmunida faqat o'zining ballari haqida bo'lsa qabul qilinadi, lekin boshqa abituriyentlar haqida yozilgan shikoyat arizalari qabul qilinmaydi.